

**Силабус навчальної дисципліни
«Основи протидії маніпуляції»**

Галузь знань	03 Гуманітарні науки																			
Спеціальність	035 Філологія																			
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)																			
Спеціалізація	035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська																			
Освітньо-професійна програма	Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад																			
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна																			
Мова навчання	Українська																			
Семестр	II																			
Кількість кредитів ЄКТС	3																			
Форма підсумкового контролю	Залік																			
Викладач	Світлана ФЕДЬКО, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму																			
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Основи протидії маніпуляції» є вибірковою компонентом низки освітніх програм КНЛУ. Вона займає одне з центральних місць в системі професійної підготовки і особистісного розвитку здобувачів вищої освіти, майбутній фах яких пов'язаний з активною комунікативною взаємодією з людьми. Призначення дисципліни полягає у формуванні у студентів уявлень про методологічні й теоретичні основи психології впливу та переконання, місце маніпуляцій у системі людських стосунків, а також потенційні загрози, які несуть в собі маніпулятивні технології на сучасному етапі. Містить два змістових модулі: «Методи, прийоми і способи маніпуляцій», «Механізми протидії маніпуляції».																			
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	<table border="1"> <tr> <td colspan="3">3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Денна/вечірня форма навчання</td> <td>Заочна форма навчання</td> </tr> <tr> <td>лекції</td> <td>10 год.</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>семінарські заняття</td> <td>20 год.</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>консультації</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>60 год.</td> <td>-</td> </tr> </table>		3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:				Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	лекції	10 год.	-	семінарські заняття	20 год.	-	консультації	-	-	самостійна робота	60 год.	-
3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:																				
	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання																		
лекції	10 год.	-																		
семінарські заняття	20 год.	-																		
консультації	-	-																		
самостійна робота	60 год.	-																		

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	Психологія протидії маніпуляції – комплексна дисципліна, її зміст ґрунтується на відомостях, які були отримані здобувачами з інших дисциплін – «Сучасна українська літературна мова», «Основи психології» тощо. Курс пов'язаний міжпредметними зв'язками з дисциплінами соціально-гуманітарного циклу – етикою, філософією, риторикою та ін.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Засвоєння механізмів, феноменів, закономірностей психологічного впливу та методів протидії, а також набуття вмінь і навичок, що забезпечують ефективну професійну самореалізацію, а також конструктивне міжособистісне спілкування.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися іспанською мовою.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати італійську, другу іноземну мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.
- ФК18. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами іспанської мови, другої іноземної мови та української для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.
- ФК21. Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.
- ФК22. Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

ЗНАТИ:

- 1.1. взаємозв'язок спілкування і діяльності
- 1.2. техніки і прийоми спілкування, правила слухання, ведення бесіди, переконання
- 1.3. джерела, причини, види і способи вирішення конфліктів у спілкуванні
- 1.4. етичні принципи спілкування.

УМІТИ:

- 2.1. розуміти монологічне повідомлення в рамках визначеної ситуації спілкування; будувати повідомлення, що відображає певний комунікативний намір
- 2.2. визначати найбільш ефективні засоби психологічного впливу на аудиторію
- 2.3. аналізувати ефективність спілкування, виявляти оптимальні умови спілкування, встановлювати адекватні міжособистісні стосунки в різних ситуаціях спілкування

КОМУНІКАЦІЯ:

- 3.1. здатність розробляти процедуру і техніку спілкування з метою запобігання міжособистісних та міжгрупових конфліктів семінарські заняття, комунікативний практикум
- 3.2. здатність ефективно формувати комунікативну стратегію в різних професійних ситуаціях
- АВТОНОМНІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:**
- 4.1. здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності
- 4.2. приймати самостійні рішення та відстоювати погляди у розв'язанні професійних завдань

Навчальна логістика (тематичний план)

Тема 1. Феномен психологічного впливу та його характеристики. Мішені маніпулятивного впливу.

Тема 2. Сфери психологічних впливів: маніпуляція у міжособистісному спілкуванні; маніпуляція масовою свідомістю за допомогою ЗМІ; інформаційно-психологічні війни; чутки в інформаційно-психологічній маніпуляції.

Тема 3. Методи, прийоми і способи маніпуляцій. Навіювання і самонавіювання.

Тема 4. Протидія маніпулятивному впливу. Активні і пасивні способи психологічного захисту.

Система оцінювання результатів навчання

I. ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі –«відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів.

Аудиторна робота студентів включає семінарські та/або практичні заняття.

«5»студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки.

«4»студент демонструє задовільне володіння матеріалом теми семінару; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає несуттєві (які кардинально не міняються) помилки у визначенні понять та категорій тощо.

«3»студент частково володіє матеріалом теми семінару; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

«2»студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій тощо.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає виконання завдань, які пропонуються викладачем.

«5»робота виконана правильно і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.

«4»робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.

«3»робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.

«2»виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Рейтинговий бал за роботу протягом семестру обчислюється шляхом помноження середнього арифметичного оцінок за аудиторну та самостійну роботу студента (середнє арифметичне округлюється до десятої частки) на 10. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

II. РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ

Модульна контрольна робота(МКР) є складовою семестрового рейтингу.

Максимальна оцінка за виконання модульної контрольної роботи становить 50 балів. Кожне питання МКР оцінюється за 4-бальною шкалою («відмінно» –«5», «добре» –«4», «задовільно» –«3», «незадовільно» –«2»), після чого встановлюється середнє арифметичне значення з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середнє арифметичне значення помножується на 10.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

«5»при виконанні завдання студент показав широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.

«4»при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки.

«3»при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків.

«2»при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки

Відповідність оцінки за МКР національній шкалі:

50 балів – „відмінно”

40 балів – „добре”

30 балів – „задовільно”

20 балів – „не задовільно”

Неявка на МКР – 0 балів

Семестровий рейтинговий бале сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

III. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Залік

Залік з дисципліни “Основи протидії маніпуляції” проводиться у III-му семестрі. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС –Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX–у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну. Структура заліку: залік проводиться у формі співбесіди на основі питань.

Критерії оцінювання відповіді на заліку:

Зараховано (в шкалі ЄКТС –Е та бал 60) студент демонструє вільне або задовільне володіння матеріалом теми семінару; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки

Не зараховано (в шкалі ЄКТС –FX та бал 59 та нижче) студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.

Умови допуску до семестрового заліку: відпрацювання всіх пропущених лекційних та семінарських занять, обов'язкове виконання завдань для самостійної роботи.

Організація оцінювання (обов'язково навести порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання): По завершенні третього семестру навчання робочою програмою дисципліни «Психологія протидії маніпуляції» передбачено залік в рамках зимової заліково-екзаменаційної сесії, відповідно до розкладу роботи факультету.

Підсумковий рейтинг бал (кількість за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

Політика курсу	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.
-----------------------	---

Рекомендована література	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кара-Мурза С.Г. Маніпуляція свідомістю. К.: Оріони, 2006. 528 с. 2. Мітіна С.В. Психологія особистості. К. : Ліра-К, 2020. 274 с. 3. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу. К. : Центр учбової літератури, 2007. 448с. 4. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. К.: Міленіум, 2008. 216 с. 5. Чалдини Р. Психологія впливу. Убеждай, воздействуй, защищайся. СПб.: Питер, 2020. 464 с. 6. Чалдини Р. Социальная психология. Пойми себя, чтобы понять других. СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гуменюк О. Концепції психологічного впливу в сучасній психології. Психологія і суспільство. 2003. № 1 (11). С. 34–90. 2. Знаков В.В. Макиавеллизм: психологическое свойство личности и методика его исследования. Психологический журнал. 2000. Т. 21. № 5. –С. 16–22. 3. Купцов А. Маніпулятивна складова соціальної взаємодії в контексті політичного маркетингу. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2004. № 2. С. 91–105. 4. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. Київ. : Центр навчальної літератури, 2005. 624 с. 5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Посібник. К.: Академвидав, 2003. 448 с.
---------------------------------	--

	6.Почебут Л. Г. Социальная психология толпы. СПб.: Речь,2004. 240 с. 7.Семечкин Н.И. Психология социального влияния / Н.И.Семечкин. – СПб.: Речь, 2004. –304 с. 8.Татенко В. О. Психологія впливу в контексті внутрішнього і зовнішнього. Психологічні перспективи. 2003. Випуск 3.С. 57–66. 9.Татенко В. О. Психологія впливу: суб'єктна парадигма. Наукові студії з соціальної та політичної психології: Зб. Вип. 3 (6). К.: Видавництво “Сталь”, 2000. С. 3–18. 10.Ходжсон Дж. Ефективне ведення переговорів. Пер. з англ.. за ред. канд. філол. Наук Л.І. Байдари. Дніпропетровськ: Баланс-Клуб, 2002. 252 с

Інформаційні ресурси в Інтернеті	